

27 Ocak- 03 Şubat 2014

Bu rapor; Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji Politikaları ve Stratejileri Dairesi Başkanlığı Personeli tarafından hazırlanmış olup, haberler ilgili kaynakların özetidir.

“DÜNYA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ”

66

Dilek AĞRI:	Avrupa Birliği Ülkeleri Enerji Görünümü
Sinem ÇAYNAK:	Amerikalar & Asya & Pasifik Enerji Görünümü
Feyyaz ŞİMŞEK:	Rusya ve Hazar Bölgesi Enerji Görünümü
Barış İLTER:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Muhittin İZGİ:	
Ali GÜLMEZ:	Think - Tank Kuruluşları
Volkan YARAMIŞ:	
Çağrı SAĞLAM:	Think – Tank (İklim Değişikliği)

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

POLONYA:

Bussines Journal'de yer alan habere göre, Ekonomi Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada Polonya Hükümeti'nin, ülkenin nükleer programını benimsediği belirtilmiştir. Açıklamaya göre, yatırım sürecinde, organizasyon çerçevesinin hazırlanması ve iki nükleer santralin inşa edilmesi planlanmaktadır. Programda, 2016 yılının sonuna kadar yer seçiminin gerçekleşeceği, ilk ünitenin inşaatına 2019 yılında başlanacağı ve 2024 yılının sonunda da bitirileceği planlanmıştır. Mevcut planlanan santrallerin ikincisi de 2035 yılında hazır olacaktır.

<http://www.wbj.pl/article-64800-poland-adopts-nuclear-power-program.html>

AVRUPA:

Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği (EWEA) tarafından açıklanan rakamlara göre, Avrupa'da yeni off-shore rüzgâr kurulumu, 2012 yılına göre üçte bir oranında artışla (%34), 1,57 GW kapasite eklenmesiyle 2013 yılında yeni bir rekor kırmıştır. 2013 yılında, toplamda 522 yeni off-shore rüzgâr türbini şebekeye bağlanmış olup, 104 türbin ise şebekeye bağlanmayı beklemektedir. Ancak EWEA, Avrupa off-shore rüzgâr piyasasındaki büyümenin yavaşlama sürecine girebileceği konusunda uyarıda bulunmuştur.

<http://www.energymarketprice.com/SitePage.asp?act=NewsDetails&newsId=13842&tryd>

İNGİLTERE:

Uluslararası Enerji Ajansı enerji tahminlerine göre, İngiltere şeyl gaz için ümitlenmemeli onun yerine daha fazla nükleer santral inşa etmelidir. Uluslararası Enerji Ajansı baş ekonomisti ve küresel enerji ekonomi müdürü Fatih Birol, Perşembe günü Telegraph'a verdiği bir röportajda İngiltere'nin önemli şeyl gaz kaynaklarına sahip olduğunu ancak İngiltere'de insanların ABD ölçekli enerji devrimi beklememesi gerektiğini belirtmiştir.

<http://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/energy/10606438/Britain-needs-more-nuclear-not-fracking-says-IEA.html>

FRANSA-İNGİLTERE:

David Cameron, Fransa ve İngiltere'nin, iki ülkede yeni nükleer santraller için doğru ortamı oluşturmak adına nükleer alanda işbirliğini genişletme niyetinde olduklarını söyledi. Cameron bir basın toplantısında, Fransız enerji devi EDF'nin geçen yıl Hinkley Point'te ki nükleer santral inşa planını takip ederek, iki ülkenin yeni nükleer santraller için doğru yatırım ortamını yaratarak, birinci sınıf nükleer sanayinin geliştirilmesini istediklerini ifade etmiştir.

http://www.edp24.co.uk/news/politics/french_and_british_want_to_create_right_investment_environment_for_new_nuclear_power_stations_david_cameron_1_326

İTALYA:

Avrupa'da şu anda yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretiminin önde gelen ülkelerinden biri olan İtalya'nın, coğrafi konumunun avantajı ve güneş PV projeleri için önerilen teşvikler, yenilenebilir enerji teknolojilerinin gelişiminin başlıca nedeni olmuştur. İtalya'nın güneyinde yer alan güneş PV santralleri, yılda 1,500 saatten daha fazla işletim seviyesiyle, ülkenin güneyindeki bölgenin seçilmesi için ve dünyanın en büyük güneş PV santrallerini inşa etmek için tüm dünyadaki girişimcilere yol göstermiştir.

<http://www.energymarketprice.com/SitePage.asp?act=NewsDetails&newsId=13847>

AMERİKALAR & ASYA & PASİFİK ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

ÇİN-ORTADOĞU:

Çin yıllardır ihmal ettiği Orta Asya ve Körfez ülkelerine-özellikle enerji ve maden kaynakları nedeniyle son 10 yıldır yaklaşımını değiştirdi. Çin Devlet Başkanı Xi Jining ve Dışişleri Bakanı Wang Yi Çin'in Körfez İşbirliği Konseyi'nden üst düzey bir heyete Asya-Avrupa arasında Yeni İpek Yolunun oluşturulması için Körfez Ülkeleri ile çalışmak istediklerini açıkladı. Körfez İşbirliği Ülkeleri temsilcilerinin Çin'in girişimini memnuniyetle karşıladıkları kaydediliyor. Bazı Körfez ülkeleri yeni İpek Yolunun oluşturulmasına aktif olarak katılacaklarını belirtti. İpek Yolu anlaşmaları enerji, tarım, turizm ve kültür alanlarında çok taraflı işbirliğinin güçlendirilmesini teşvik etmektedir. Yeni İpek Yolu zengin enerji, madencilik, tarım kaynaklarına sahip 20 Asya ve Avrupa ülkesini kapsamaktadır. Geçtiğimiz eylül ayında Çin Orta Asya ülkelerine başta enerji altyapı projeleri olmak üzere 100 milyar doları aşkın yatırım yapacağını açıklamıştı. Çin'in Asya ülkeleri ve Orta Doğu ülkelerine yönelik girişimleri yeni bir ekonomik ve siyasi ittifak olarak değerlendiriliyor.

<http://www.arabnews.com/news/518966>

ÇİN-AFRİKA:

Güney Afrika Cumhurbaşkanı Jacob Zuma Çin Yeni Yılı'nı tebrik ederek, Çin ve Güney Afrika ilişkilerinin geliştirilmesi yönünde çağrı yaptı. Zuma açıklamasında, Çinli işletmelerin girişimleri ve yatırımlarının Güney Afrika'da daha iyi bir yaşam için katkı sağladığına dikkat çekti. İki ülke arasında ilişkilerin bu yıl hedeflere yönelik daha fazlasını başarabileceklerine inandığını kaydetti.

<http://allafrica.com/stories/201401310855.html>

ABD:

ABD'de 40 yıldır hemen hemen tamamında devam eden ham petrol ihracat yasağının kaldırılmasına yönelik tartışmalar sürüyor. Yasağın kaldırılmasının ABD'de benzin fiyatlarının yükselmesine yol açacağı değerlendiriliyor. Senato Enerji Komitesi tarafından konu ile ilgili fırsatlar ve zorlukların ele alınacağı kaydediliyor. Amerikan Petrol Enstitüsü ise son zamanlarda yasağın hafifletilmesine destek çıktı. ABD Enerji Enformasyon İdaresi kaynaklarına göre daha önce Ronald Reagan tarafından Kanada'ya ham petrol ihracatına izin verilmişti. Ham petrol ihracat lisanslarının kamuya duyurulmadığı belirtilmektedir. 2013 yılında yaklaşık 100 adet lisans verildiği belirtiliyor.

<http://in.reuters.com/article/2014/01/27/usa-crude-exports-idINL2N0KY1PX20140127>

RUSYA VE HAZAR BÖLGESİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

RUSYA-AB-ASYA:

Cuma günkü enerji stratejisinin bir taslağı, Rusya'nın önümüzdeki 20 yılda Avrupa'ya ihracat rotasından bir parça dönüş yaparak, Asya'ya akan petrol ve gazı en azından ikiye katlamayı planladığını gösterdi. Rusya'nın enerji sektörü, petrol akışını Doğu Sibirya-Pasifik Okyanusu boru hattı yoluyla Asya'ya yönlendirmesi ve gaz sektöründe Gazprom'un ihracat tekeline kısmi olarak son vermesiyle dramatik bir dönüşüm geçiriyor. Rus Enerji Bakanlığı kendi web sitesinde yayınlanan bir belgede ülkenin hedeflerinden birinin, Asya'ya gönderilen petrol ve petrol ürünlerinin payını 2035 yılına kadar yüzde 23 ile iki katına çıkararak ihracatını çeşitlendirmek olduğunu söyledi. O zamana kadar Rusya, Asya'ya gönderilecek petrolü toplamda yüzde 32 arttıracak gelir hedefliyor. Enerji Bakanlığı, sevk edilecek gazın ise yüzde 6'dan yüzde 31'e yükseleceğini söyledi. Avrupa şu anda Rusya'nın ana gaz ihracat pazarı konumunda. Rusya geçen yıl toplam petrol ihracatının yaklaşık yüzde 16'sını Asya'ya gönderdi ve sadece 10 milyon ton yıllık kapasiteye sahip Sakhalin-2 LNG tesisi de Asya'ya gaz ihraç ediyor.

<http://www.themoscowtimes.com/business/article/draft-strategy-sees-russias-oil-and-gas-flow-to-asia-doubling/493331.html>

RUSYA:

Novatek'in Yönetim Kurulu Başkanı Leonid Mikhelson'a göre, Novatek liderliğindeki Yamal LNG projesi, Rusya'dan gelen tüm yeni üretimi kendine çekerek dünya piyasalarında sıvılaştırılmış doğal gaz talebindeki büyümeyi hızlandırmaya yarayacak. Mikhelson LNG pazarının gelişmesi konusunda iyimser olduklarını, LNG talebinin genel olarak gaz piyasasında daha hızlı arttığını ve yakıtlar arasında bir rekabetin sürdüğünü söyledi. Son yıllarda gazın bu rekabeti kaybettiğini kaydeden Mikhelson, ancak gelecekte toplam enerji dengesinde gazın payının artacağını düşündüğünü belirtti. Önümüzdeki 10 yıl içinde Rusya'nın yıllık 80 milyon ton kadar bir LNG kapasitesi oluşturması gerekiyor. Diğer taraftan Rusya, Asya pazarlarına malzemeleri çeşitlendirmeye çalışıyor; aynı zamanda Rusya'nın Avrupa Birliği'nin enerji politikası hakkında bazı çekinceleri de bulunuyor.

<http://www.bloomberg.com/news/2014-01-27/growing-gas-market-can-absorb-all-russian-lng-novatek-ceo-says.html>

RUSYA-IRAK:

Rusya'nın iki nolu petrol üreticisi Lukoil CEO'su Vagit Alekperov Salı günü yaptığı açıklamada, Irak'ın Batı Kurna-2 sahasında Nisan- Mayıs aylarında gerçekleştirilecek 120 bin varillik ilk üretimin ardından bu sonbaharda günde 400 bin varil üretime ulaşmayı beklediklerini söyledi.

Lukoil, Rusya'da yeni büyük rezervlere erişmek için mücadele eden özel bir şirket olarak, yurtdışında aktif olarak genişliyor. Şirketin artık 1,8 milyon varil olan petrol üretiminin yurtdışı payı yaklaşık yüzde 6'sını oluşturuyor. Batı Qurna-2 sahası yaklaşık 14 milyar varil olarak tahmin edilen kazanılabilir rezervi ile dünyanın ikinci büyük gelişmemiş alanı durumundayken, sahadan piyasaya iki katından fazla yurtdışı çıkışını Lukoil sağlayacak. Üretim, Mart sonu veya Nisan ayı başında başlayacak. Lukoil'in yüzde 75 hissesine sahip olduğu Batı Kurna-2 sahası, ülkede on yıl süren ABD müdahalesi sonrasında Irak ekonomisini geliştirmek için belirlenmiş birkaç büyük petrol alanlarından biri durumunda. Sahanın üretiminde günlük 1,2 milyon varil ile zirve bekleniyor. Ancak Alekperov konuya ilişkin olarak zaman vermedi.

<http://www.reuters.com/article/2014/01/28/russia-lukoil-iraq-idUSL5N0L20XE20140128>

RUSYA-AB:

Rusya'nın önde gelen bir gaz şirketinin başkanı, Rusya'nın Devlet ve özel şirket projelerini hızlandırarak, on yıl içinde dünyanın en büyük sıvılaştırılmış doğal gaz üreticisi olarak Katar ile boy ölçüşebileceğini, bunun ayrıca Avrupa'ya uzak gazın bir kısmının yön değiştirmesine yardımcı olabileceğini söyledi. Novatek CEO'su ve ortağı Leonid Mikhelson, Şirketin gaz üretiminin bu yıl 7-8 oranında büyümeye ayarlandığını, yeni alanlarda başlatılacak sıvıların üretiminde ise yüzde 40 ila 50 oranında artış olacağını söyledi. İsviçre Davos'ta bu hafta yayınlanan bir röportajda Mikhelson, Rusya'da kendilerine Gazprom ve Rosneft tarafından geliştirilen LNG projeleri olduğunu, ancak tüm bu projelerin birbirleriyle rekabet halinde olacağını düşünmenin bir hata olacağını söyledi. Novatek'in hissedarları arasında, Rus gaz boru hattı tekeli Gazprom, Fransız Total ve ticaret şirketi Gunvor ile Gennady Timchenko gibi ortakları bulunuyor. Novatek, ortakları Total ve Çin'in CNPC Şirketi ile birlikte büyük bir Arktik proje olan Yamal LNG projesini geliştiriyor.

<http://www.themoscowtimes.com/business/article/novatek-chief-sees-russia-matching-qatar-in-lng/493471.html>

AZERBAYCAN-HAZAR BÖLGESİ-ORTA ASYA:

8-9 Nisan tarihinde Bakü'de gerçekleşecek olan Forum, Orta Asya bölgesi ve petrol zengini Hazar Denizi'nde petrol ve gaz endüstrisini etkileyen güvenlik kaygılarını görüşmek için eşsiz bir üst düzey toplantıya ev sahipliği yapacak. Ulusal ve uluslararası petrol şirketleri, kamu kurumları, ulusal deniz kuvvetleri ve silahlı kuvvetler, güvenlik konusundaki karar vericiler ile sivil toplum örgütleri ve güvenlik analistleri arasındaki diyalog sayesinde, boru hatları ve kritik altyapı çalışanlarının güvenliğini en üst düzeyde sağlamak gerekiyor. Bu forum, bu değerli yeni bağlantılar ve profesyonel ilişkiler oluşturmak için ideal bir toplantı olacak. Orta Asya ve Hazar Petrol ve Gaz Güvenlik Forumu, hırsızlığı önleme, boru hattı ve altyapıların korunması da dahil olmak üzere, mevcut sorunlar, yerel topluluklar ile ilişkiler ve denizciliğin görüşülmesi için, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Gürcistan ve Türkiye'den üst düzey güvenlik yetkililerini bir araya getirecek.

<http://www.prweb.com/releases/2014/01/prweb11535109.htm>

ORTA DOĞU & KUZEY AFRİKA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

NİJERYA:

Nijerya'nın eski başkenti Lagos menşeli bir petrol şirketi, Salı günü Abia şehrinde yaptığı açıklamada, hükümet destekli milyon dolarlık bir şirket kuracaklarını belirtti. Şirket Genel Müdürü Tony Onyeama kurulacak bu milyon dolarlık şirketin Obuaku'da kurulacağını belirterek projenin 3 yıl içinde hayata geçirileceğini belirtti. Kurulacak bu şirket, petrol ve gaz sektöründe büyük yatırımlar yapmayı planlamakta.

<http://dailypost.com.ng/2014/01/28/techno-oil-plans-energy-city-abia/>

KUVEYT-İSRAİL:

Kuveyt uluslar arası bir etkinlik olan ve bu yıl Abu Dabi'de düzenlenen İRENA etkinliğini İsrail'in katılması nedeniyle boykot etmeye karar verdi. Diğer taraftan etkinliğin yeri belirlenirken aralarında hiçbir diplomatik bağ bulunmayan milletlerin katılabilmesi amaçlandığı ifade ediliyor.

http://www.huffingtonpost.com/karin-kloosterman/an-enlightened-kuwait-boy_b_4630498.html

İRAN:

Vagit Alekperov IRNA'ya verdiği bir demeçte, İran'a yönelik yaptırımların hafifletilmesi nedeniyle Rus petrol firmalarının İran'a dönmeye hazır olduğunu söyledi. Rusya'daki İran Büyükelçisi Mehdi Sanaee ve Alekperov bir toplantıda bir araya geldi. Alekperov son uluslar arası gelişmelere atıfta bulunarak yaptırımların hafifletilmesinin hem İran'ın hem yabancı yatırımcıların çıkarına olabileceğini ifade etti. Diğer taraftan Sanaee, Rus petrol firmalarını yatırım yapmak üzere İran'a davet etti.

<http://www.tehrantimes.com/economy-and-business/113814-russian-oil-firms-ready-to-return-to-iran-lukoil-chief>

SUUDİ ARABİSTAN:

Alanında uzman birinin söylediğine göre, Körfez ülkeleri vatandaşları için teknik ve mesleki eğitim seçenekleri sunulması, yükselen küresel enerji talebi ve bölgenin petrol ve gaz endüstrisi işçiler için gelecekteki talebi karşılamaya yardımcı olacak. Deloitte tarafından yayınlanan yeni bir rapora göre, petrol ve gaz kontratlarının 68 milyar \$ değerindeki kısmı önümüzdeki beş yıl içinde Körfez ülkeleri işbirliği için planlanıyor ve küresel enerji tüketiminin yüzde 60, 2040 yılına petrol ve gazdan temin edilecektir.- 2010'daki tüketimin %55 fazlası.

http://www.tradearabia.com/news/OGN_251148.html

THINK– TANK KURULUŞLARI

American Enterprise Institute for Public Policy Research (ABD)

<http://www.aei.org/article/energy-and-the-environment/conventional-energy/natural-gas/remember-the-panama-canal/>

PANAMA KANALI

Bu yıl yapılışının 100. yılını kutlayan Panama Kanalı uzun süredir pek az kişinin ilgisini çekiyordu. Artık dikkat çekmek için önemli bir sebebi bulunmaktadır. Kanal ABD doğal gazını belki de petrolünü Asya'ya göndermek için kilit rol oynayacağı benzetilmektedir. Bu durumda özellikle ABD'li enerji firmaları için büyük önem arz etmektedir.

Elde edilen son verilere göre ABD, Dünya'nın en büyük doğal gaz üreticisi konumundadır ve önümüzdeki yılda petrol üretiminde de Suudi Arabistan'ı geçmesi beklenmektedir. ABD'nin doğal gaz ve petrol üretimindeki artışı enerji tüketimindeki artıştan daha fazla olması enerji talebinin hızla arttığı Asya pazarlarına ihracatın artacağı öngörüsünü güçlendirmektedir. Yalnız Panama Kanalı'nın kapasitesinin bu ticaretin gerçekleştirilebilmesi için artırılması gerekmektedir. Kapasitenin artırılması için 50 millik kanal boyunca kanalın Atlantik ve Pasifik tarafından genişletilmesi ve derinleştirilmesi çalışmaları yapılmaktadır.

Günümüzde kullanılmakta olan Panama kanalı ile LNG tankerlerinin ancak %6'sının kanaldan geçişi mümkün olmaktadır. Genişletme çalışmalarının gerçekleşmesinden sonra ise bu oranın %90'a çıkması beklenmektedir.

Yapılan çalışmaların dörtte üçünün tamamlanmasına rağmen maliyetin tahmininin 5,2 milyar dolardan 7 milyar dolara çıkması, inşaatın programından geride kalması ve İspanyol inşaat firmasının Panama Kanal Otoritesinden 1,6 milyar dolar ödemesini almadan çalışmaya başlamayacağını belirtip tahkime başvurması sürecin gecikmesine neden olmaktadır.

Kanalın genişlememesi durumunda Asya pazarına LNG ticareti yapmak için ABD'den çıkan tankerlerin Güney Amerika'nın en uç noktası olan Boynuz Burnundan geçmesi gerekecek ve fazladan binlerce mil ve ulaşım masraflarının artması ile sonuçlanacak bir durum ortaya çıkacaktır.

LNG maliyetlerine gelecek olursak, doğal gazın ABD iç pazarında düşük fiyatlara satılmasına rağmen sıvı hale getirilmesi ve talebin olduğu bölgelere pazarlanması için oluşan ulaşım maliyeti gazın kendisinden daha pahalıya mal olmaktadır.

Panama Kanalı'nın genişletilmesinde ortaya çıkan anlaşmazlığın çözülmemesi durumunda ABD limanlarından kalkan LNG tankerleri Japonya, Hindistan ve diğer Asya ülkelerine Boynuz Burnundan gitmek zorunda kalacaklar ve ticari yönden kayıp yaşama durumu ortaya çıkacaktır.

Enerji Departmanının yeni LNG ihracat lisansı vermesindeki yavaş tutumunun bir sebebinin de kanalda gerçekleşen bu anlaşmazlığın olduğu söylenmektedir. Yapılan eleştiri ise LNG ticareti için ABD'nin çözüme yardımcı olacak arabulucu mekanizma geliştiremediğidir.

Panama Kanalının genişletilmesi için yapılan projenin ertelenmesinin özellikle ABD ticareti ve LNG terminali yapmak için yatırım yapanlara olumsuz etkisinin olacağı görülmektedir. Yönetimin hızlı bir çözüm bulamaması durumunda enerji üretiminden geçimini sağlayan binlerce ABD vatandaşının bundan etkileneceği gerçeğidir.

Eklenmesi gereken bir başka durum ise Japonya'nın özellikle Fukushima nükleer kazasından sonra enerji üretiminde doğal gaza yönelmesi ve büyük miktarlarda doğal gazı yüksek fiyatlarda satın almasının ABD doğal gazını sabırsız bir şekilde beklemesidir.

Panama Kanalının bitirilememesinin etkisi sadece ABD ticaretine olmamaktadır. Doğal gazı uygun fiyata alamayan Japonya, Hindistan ve diğer enerji tüketen ülkeler elektrik üretimlerini sağlamak için kömüre yönelmekte ve karbon emisyonlarının küresel manada artmasına neden olmaktadır.

<http://www.sei-international.org/mediamanager/documents/Publications/Climate/SEI-DB-2014-Fossil-fuels-green-growth-unburnable-carbon.pdf>

FOSİL YAKIT ARZI, YEŞİL BÜYÜME VE YAKILAMAYAN KARBON

2013 yılının ortasında, Uluslararası Enerji Ajansı Baş ekonomisti Fatih Birol yaptığı bir konuşmasında, yatırımcıları, iklim değişikliği müzakerecilerini uyararak, eğer dünyada 2°C hedefi tutturulacaksa, kanıtlanmış petrol, gaz ve kömür rezervlerinin üçte ikisinin kullanılamayacağını söyledi. Ayrıca, Uluslararası Enerji Ajansı, emisyonları 2°C hedefinin altında tutacak izinler için yeterli yeni altyapının 2017de devreye girecek şekilde bulunduğunu açıkladı.

Yakılamayan Karbon ve Kapatma: İki Anahtar Kavram

Karbon yakalama ve depolama (CCS) konusundaki gerçekleşmeyen hızlı iyileşmeler, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak için ciddi bir çaba olan karbon depolama ile beraber fosil yakıtların büyük çoğunluğunun da yer altında bırakılmasına sebep olmaktadır. “Yakılamayan Karbon” kavramı (kanıtlanmış rezervlerin tamamının kullanılmıyor olması), şu an için ekonomik olmasa da ilerleyen dönemlerde büyük değer kazanacağı OECD ve UEA liderleri tarafından dile getirilmektedir.

CCS'den sonra diğer önemli kavram ise “kapatma (lock-in)”dır. Fosil yakıt altyapısı inşa edilirken, tam bir ekonomik ömür boyunca kullanmaktan kaçınmak zor olur. Kapatma mali ve eko-politik bir olaydır: Yeni altyapı inşa edilir ve sermaye yatırımları finanse edilir, marjinal maliyetler düşer ve sistem devamlı çalışacak şekilde tasarlanır. Genişleyen arz yönlü yatırımlar ekonomiler ve toplumlar nezdinde fosil yakıtları güvenilir kılmakta ve küresel yüksek emisyon yollarını sürdürecektir politik ve ekonomik tercihler oluşturmaktadır. UEA'nın analizine göre, 2°C hedefini tutturmak için bugünkü emisyonların yalnızca %80'i 2035 yılında salınabilecektir.

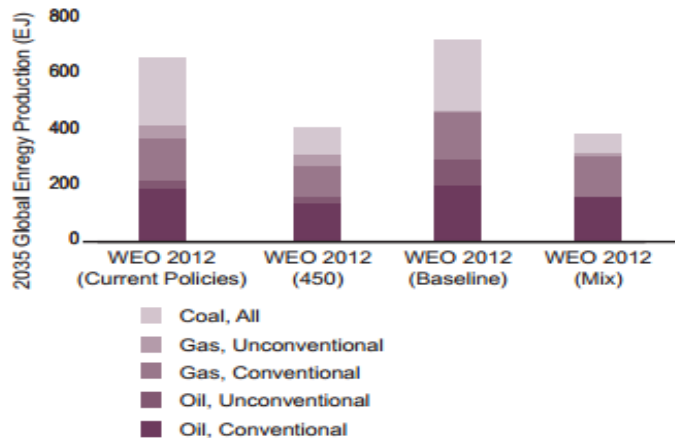

Figure 1: Comparison of fossil fuel production by resource type and scenario for 2035 WEO 2012 and GEA.

The GEA Mix scenario represents a balance between the GEA's more purely efficiency-driven and more "clean supply" driven scenarios.

Fosil Yakıt Sanayisi Genişlemeye Devam Ediyor

Nihai iklim eyleminin empoze edeceği kısıtlamalar ve bir karbon varlığının “balon” riski karşısında, yeni fosil yakıt çıkarma ve altyapı yatırımları hızla büyümeye devam etmektedir. Petrol ve gaz sektöründe, 2008-2012 yılları arasında görülen %20 artışla beraber, önümüzdeki yirmi yıl boyunca yatırımların yüksek seviyede olacağı ve yılda yaklaşık 700 milyar \$ artacağı tahmin edilmektedir.

ABD'nin kömürden gaza geçmesine rağmen, kömür hala en hızlı artan fosil yakıt olarak kalmıştır. 2012-2017 yılları arasındaki kömür kullanımı artışı ABD ve Rusya'nın kömür tüketimi kadar olacaktır. Hindistan ve Çin'in talebini karşılamak için bölgeler arası kömür ticareti içinde bulunduğumuz on yıl boyunca devam edecektir.

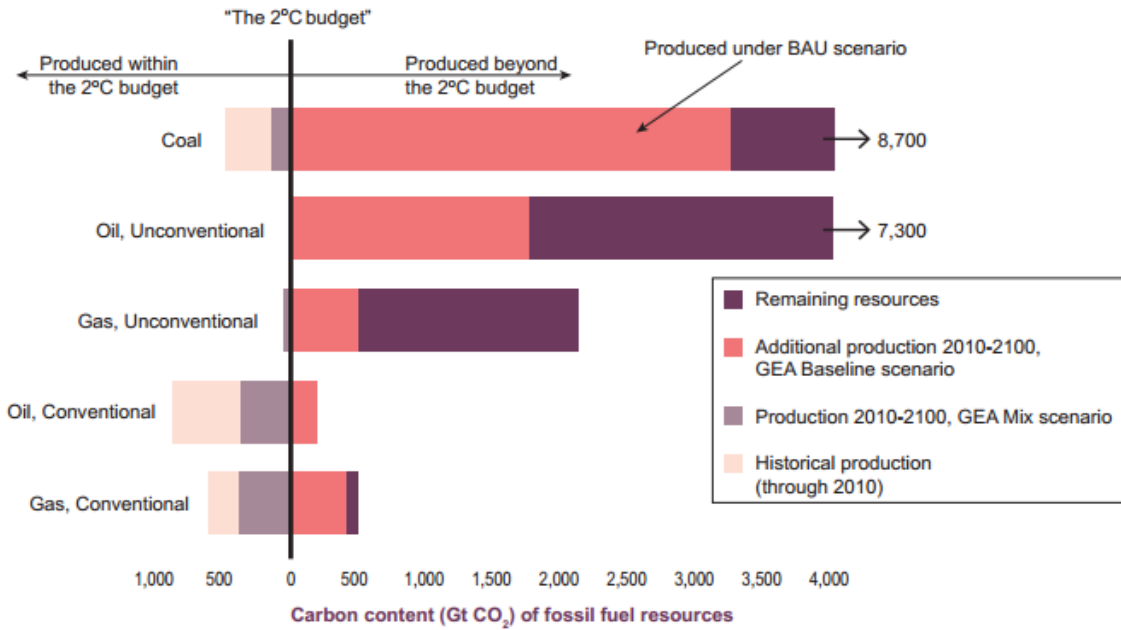

Figure 2: Fossil fuels exploited vs. left in the ground, through 2100, relative to a 2°C emissions budget, in terms of CO₂ emissions resulting from fuel use.

Başlıca fosil yakıt altyapı geliştirme ve genişletme projeleri birçok ülkede sürmektedir. Greenpeace için hazırlanan Ecofys'in raporuna göre 14 proje ile 29,4 bcm gaz, 260 milyar varil petrol ve 49,6 milyar ton kömür arzı sağlanacak ve bunlar toplam 300 Gt CO₂ eşdeğeri emisyonu 2012-2050 yılları arasında yayacaklardır. Bu değer 2°C hedefi için belirlenen karbon sınırından geriye %20-33 arası bir miktarı bırakacaktır.

Düşük Emisyonlu Kalkınma ve Yeşil Büyüme Planlaması İçin Büyük Boşluk

2°C hedefi ciddi olarak takip edilirse, birçok yeni ve mevcut fosil yakıt yatırımları küresel finans piyasaları için ciddi bir olumsuz etki oluşturacak şekilde kullanılamaz hale gelebilir. Nitekim bazı ekonomistler, ülkelerin böyle bir anlaşma yapması durumunda finansal piyasalarda kömür, gaz ve petrolün aşırı değerleneceğini ve bunun “karbon balonu” ortaya çıkaracağını savunmaktadırlar.

Aynı zamanda, yeni fosil yakıt altyapısı için öneriler birçok ülkede tartışılmaktadır. ABD'de bulunan Kuzey Sahili kömür ihracat terminali ve Keystone XL boru hattı projelerinin emisyon sonuçları üzerine başlayan endişeler Kuzey Amerika'da iklim değişikli faaliyetlerini ateşlemektedir. Ayrıca, konvansiyonel olmayan gaz ve petrolün üretilmesi için çok yüksek miktarda suya ihtiyaç duyulması, yeni yatırımlar için bazı endişeleri de beraberinde getirecektir.

Fosil yakıt arzının emisyon sonuçlarına verilen sınırlı ilgi şaşırtıcı değildir. Birçok ülkede, fosil yakıt geliştirme genellikle enerji güvenliğini artırmak ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmek için bir yol olarak görülmektedir. Ayrıca, baskın sera gazı emisyonları hesaplama çerçevesi belirli bir yargı sınırları içinde meydana gelmektedir. Sonuç olarak, fosil yakıt arzını genişletmenin ortaya çıkaracağı durum, bu arzın nerelere ithal veya ihraç edilebileceğine göre sınırlı olabilir.

Arz Tarafı İçin Yeni Araçlar

Sera gazı emisyonları hesaplama ve analizleri için yeni ve alternatif çerçeveler arz tarafının karar alma sürecinde ve potansiyel siyasi yaklaşımlarında karar almak için yardımcı olabilir. Böyle bir durum küresel sera gazı emisyonlarını azaltmak için daha verimli ve kapsamlı stratejiler oluşturulmasına yol açabilir.

Bugüne kadar, iklim değişikliği politikaları ve eylemleri fosil yakıt denkleminin talep tarafına yoğunlaşmıştır. Bu tür politikalar ve eylemler, bazı durumlarda (örneğin daha verimli araçlar ve cihazlar ile güneş ve rüzgar enerjisi teknolojilerinin teşvik edilmesinde) başarılı olabilir; ancak bu politikalar da sistematik sorunlarla karşı karşıyadır. Karbon fiyatlarının yüksek olarak yansıtılması kısa vadede fosil yakıtların kullanımını ve üretimini hızlandırabilir ve talep taraflı politikaların faydalarını yok edebilir. Bu durum "yeşil paradoks" olarak adlandırılmaktadır.

Bazı arz yönlü politikalar, bir süredir düşünülmektedir ve bunların çoğunluğu fosil yakıt üretimine sağlanan sübvansiyonların kesilmesi yönündedir. Küresel fosil yakıt sübvansiyonları, sadece gelişmekte olan ülkelerde 80-285 milyar\$ arasında değişmektedir. Diğer yaklaşımlar fosil yakıt varlıklarını yer altında tutmayı hedeflemektedirler. Bunun en büyük örneği Yasuni-İTT girişiminin Ekvator hükümeti ile Yasuni Doğal Parkının korunmasına yönelik olarak yaklaşık 1 milyar varillik petrolün yer altında tutulmasına dair varılan anlaşmadır.

Sonuç

İklim değişikliğine yönelik arz yönlü politikalar ve eylemler henüz başlangıç aşamasındadır. Arz yönlü analitik çerçeveler gibi, verimli düşük karbonlu yollar oluşturulması bu çerçevelerdeki değerli araçların yardımıyla mümkün hale gelecektir. Yaklaşan çalışmalar sayesinde, bu arz yönlü yaklaşımların potansiyel gücü ve sınırları araştırılacaktır.

<http://www.oxfordenergy.org/2014/01/the-eus-new-energy-and-climate-goals-for-2030-under-ambitious-and-over-bearing/>

AB'NİN 2030 YILI İÇİN YENİ ENERJİ VE İKLİM HEDEFLERİ

Geçtiğimiz 22 Ocak tarihinde Avrupa Komisyonu, mevcut yasal düzenlemelerin miadını dolduracağı 2020 yılı sonrası için, AB enerji ve iklim politikasının geleceğine dair teklifler paketini düzenleyen tebliği sunmuştur. Komisyon, bir taraftan düşük karbon yatırımlarını artıracak, diğer taraftan -Avrupa'nın küresel iklim değişikliği görüşmelerinde elini güçlendirmesi bağlamında- 2030 yılı için emisyon azaltımını sağlayacak hedefler belirlemiştir. Bu hedeflere ulaşma noktasında ise birinci enerji ve iklim paketinin oluşturulduğu 2009 yılından beri Emisyon Ticaret Sistemi ve İçsel Enerji Piyasası Programı gibi politik enstrümanlar kullanılmıştır.

Tek Hedef mi?

Komisyonun cevap vermesi gereken ilk soru ortaya konulan perspektifin 2009'da benimsenen —bir yandan emisyonları azaltmak, diğer yandan yenilenebilirleri artırmak gibi- bağlayıcı pratiği mi tekrar edeceği yoksa tek bir hedefi mi benimseyeceği noktasında düşünülmektedir. Bu noktada emisyon azaltımının sağlanması noktasında tek ve temel bir hedefin benimseneceği görülmektedir.

Komisyonun 2030 yılında sera gazı salınımını 1990'daki seviyeye nazaran %40 oranında düşürme yönündeki hedefinin önünde birçok problem vardır. AB üyesi bazı küçük ülkeler – özellikle Doğu Avrupa ülkeleri- düzenlemenin %40'dan daha az olması gerektiğini savunmaktadırlar. Her ne kadar yükselen enerji fiyatlarından etkilenen ülkeler ve endüstri lobisi 2030 yılı için sera gazı azaltım hedeflerinin %35 seviyesinde olması gerektiğini dile getirirlerse de, Komisyon 1990'la karşılaştırıldığında 2050 yılında %80-95 seviyesinde bir sera gazı azaltım hedefine ulaşmak açısından 2030 yılında %40 dolayında bir azalmanın zaruri olduğunu düşünmektedir. Komisyon Başkanı Barroso, 2030 yılı için %40 düzeyinde sera gazı azaltma hedefinin Parlamento tarafından destekleneceğini düşünmektedir.

AB 2030 yılında 1990'la karşılaştırıldığında %40 seviyesinde bir sera gazı azaltımına ulaşacak, ve takip eden 20 yıl sonunda ise toplamda %80-95 düzeyinde bir azaltımı hayata geçirecektir. Ne var ki, 2030 sonrası dönemde gerçekleştirilmesi hedeflenen büyük orandaki düşüşün nasıl sağlanacağı konusunda net fikirler söz konusu değildir. Ulaşım sektörüne bakıldığında, elektrikli araçların kullanılması önemli olmakla birlikte, söz konusu araçlar yoluyla azaltım potansiyelinden emin olmak için oldukça erken olduğu düşünülmektedir. Sanayi açısından bakıldığında ise Komisyon, 'karbon yakalama ve depolamanın' tek seçenek olduğunu ifade etmesine karşın, teknolojiyle alakalı mevcut zorluklar bu konuda da risklerin olduğunu göstermektedir.

Sektörel Hedefler ve ETS

Komisyon tarafından sunulan Tebliğe göre, ETS sektörü içerisinde olanların (büyük emisyon yayıcılar) 2005'teki seviyelerine oranla 2030 yılında %43 oranında bir azaltım gerçekleştirmeleri gerekmekte olup, bu durum 2020 sonrası için yıllık %2.2 seviyesinde bir azaltıma tekabül etmektedir. ETS sektörün dışındakilere (küçük emisyon yayıcılara) bakıldığında ise, 2005'teki seviyelerine oranla %30 düzeyinde bir emisyon azaltımı gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

2030 için Yenilenebilir Hedefi

Komisyon 2030 yılındaki toplam enerji tüketimindeki yenilenebilir enerjinin payının en az %27 seviyesine yükseltilmesi hedefini benimsemiştir. Yenilenebilirin payının artması sayesinde de enerji ticaret dengesinin sağlanacağı, yeni faydalar yaratılacağı ve önemli oranda istihdam ile büyümenin sağlanacağı düşünülmektedir.

Yeni Yönetişim Yapısı

Komisyonun kullandığı şekilde yeni yönetim çerçevesi rekabetçi, güvenilir ve sürdürülebilir enerji için ulusal planlara dayanmaktadır. Komisyona göre, AB iklim ve enerji hedeflerini hayata geçirebilmek için üye devletlerin yaklaşımları arasında büyük bir uyumlaştırmanın söz konusu olması ve enerji piyasası entegrasyonu ile rekabetin sağlanması gerekmektedir.